

Rapport: SBU. Clinical frailty scale för bedömning av vårdnivå och vårdtyngd hos äldre personer. Stockholm: Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU); 2019. SBU:s upplysningstjänst. [cited 2019 Oct 1]. Available from: <http://www.sbu.se/ut201922>

Plats	Stod	Ska stå	Korrigeringsdatum
Sida 2, Bakgrund	Se nedan.	Se nedan.	2020-10-01

Stod

The Clinical Frailty Scale utvecklades av kanadensiska forskare inom ramen för The Canadian Study of Health and Aging -2, en studie som påbörjades år 1996 och vars resultat publicerades år 2005 [1]. Målet var att ta fram ett bedömningsinstrument som var enkelt att använda och som kunde predicera behov av särskilt boende samt förutsäga förväntad återstående livslängd. Inom ramen för studien bedömdes 2 305 äldre personer utifrån den nya skattningsskalan som sedan döptes till The Clinical Frailty Scale. Deltagarna följdes under fem år och forskarna analyserade hur väl skalan predicerade de två utfallen behov av särskilt boende och död. The Clinical Frailty Scale bestod ursprungligen av sju skalsteg vilka har översatts till svenska (se Tabell 1) [2]. Dock reviderades skalan år 2007 från sju till nio skalsteg [3]. Steg 7 som i ursprungsversionen omfattade bedömningarna ”Allvarligt skör eller terminalt sjuk”, delades i den nyare versionen upp i tre olika kategorier, steg 7–9. Dessa steg heter på engelska; 7. Severely frail, 8. Very severely frail and 9. Terminally ill.

Tabell 1. Clinical Frailty Scale för att beskriva skörhet på svenska [2].

Steg	Beskrivning
1	Mycket vital – stark, aktiv, energisk, motiverad och i gott skick; dessa individer tränar ofta regelbundet och tillhör den grupp som är i bäst skick för sin ålder.
2	Vital – ingen aktiv sjukdom, men är i sämre skick än individer i kategori 1
3	Vital, med behandlad komorbid sjukdom – bättre kontroll över sjukdomssymtomen jämfört med kategori 4
4	Uppenbart sårbar – inte direkt beroende av andra, men klagar ofta över att de begränsas (”saktas ned”) på grund av sitt tillstånd eller av sjukdomssymtom.
5	Lindrigt skör – till viss grad beroende av andra för att klara av instrumentella aktiviteter i det dagliga livet.
6	Måttligt skör – behöver hjälp med såväl instrumentella som icke instrumentella (personliga) aktiviteter i det dagliga livet.
7	Allvarligt skör – fullständigt beroende av andra för att klara av aktiviteter i det dagliga livet, eller är terminalt sjuk.

Ska stå

The Clinical Frailty Scale utvecklades av kanadensiska forskare inom ramen för The Canadian Study of Health and Aging -2. Studien påbörjades år 1996 och resultaten publicerades år 2005 [1]. Målet var att ta fram ett bedömningsinstrument som var enkelt att använda och som kunde predicera behov av särskilt boende och förväntad återstående livslängd. Huvuddelen av de patienter som ingick i ursprungsstudien hade någon grad av demens. I studien bedömdes 2 305 äldre personer utifrån det nya instrumentet som sedan fick namnet The Clinical Frailty Scale (CFS). Deltagarna följdes under fem år och forskarna analyserade hur väl skalan predicerade de två utfallen behov av särskilt boende och död. The Clinical Frailty Scale bestod ursprungligen av sju skalsteg men reviderades år 2007 från sju till nio skalsteg [2]. Steg 7, ”Severely Frail”, som i ursprungsversionen omfattade bedömningarna ”Completely dependent on others for activities of daily living, or terminally ill”, delades upp i tre kategorier, steg 7–9 ”Severely frail”, ”Very severely frail” and ”Terminally ill”. CFS-7 översattes år 2009 till svenska i samarbete med Linköpings universitet [3-5]. Test-retest reliabiliteten av den svenska versionen av CFS-7 undersöktes i september år 2009 [4]. Den svenska versionen av CFS-7 har antagits av instrumentägaren (prof. Rockwood, Dalhousie university, Canada). I samband med detta tillfrågades om forskargruppen även kunde översätta CFS-9. Översättningen av CFS-9 till svenska skedde i mars 2017 i nära samarbete med Linköpings universitet (se Tabell 2). Även den svenska versionen av CFS-9 har antagits av instrumentägaren.

Tabell 2 Den svenska versionen av Clinical Frailty Scale-9 [6].

Steg	Beskrivning
1	Mycket vital – individer som är starka, aktiva, energiska och motiverade. De brukar ofta träna regelbundet. De tillhör de som är i bäst skick för sin ålder.
2	Vital – individer som inte har några sjukdomssymtom men som är i sämre skick än individer i kategori 1. De tränar ofta eller är emellanåt mycket aktiva, till exempel beroende på årstid.
3	Klarar sig bra – individer vars medicinska problem är väl kontrollerade, men som inte regelbundet är aktiva utöver vanliga promenader.
4	Sårbar – är inte beroende av andras hjälp i vardagen, men har ofta symtom som begränsar deras aktiviteter. Ett vanligt klagomål är att de begränsas (”saktas ned”) och/eller blir trötta under dagen.
5	Lindrigt skör – dessa individer är ofta uppenbart långsammare, och behöver hjälp med komplexa IADL (Instrumental Activities of Daily Living)-aktiviteter (ekonomi, transporter, tungt hushållsarbete, medicinering) Lindrig skörhet försämrar i allmänhet förmågan att handla och gå ut på egen hand, laga mat och utföra hushållsarbete.
6	Måttligt skör – individer som behöver hjälp med alla utomhusaktiviteter och hushållsarbete. Inomhus har de ofta problem med trappor, behöver hjälp med att tvätta sig, och kan behöva minimal hjälp (uppmaning, stöd) med att klä på sig.
7	Allvarligt skör – är helt beroende av andra för personlig egenvård oavsett orsak (fysisk eller kognitiv). Trots det framstår de som stabila och utan hög risk för att dö (inom ungefär 6 månader).
8	Mycket allvarligt skör – helt beroende, närmar sig livets slut. De kan i allmänhet inte tillfriskna ens från en lindrig sjukdom.
9	Terminalt sjuk – närmar sig livets slut. I den här kategorin ingår individer med en förväntad återstående livslängd på mindre än 6 månader utan övriga uppenbara tecken på skörhet